q.66. Secundum autem genus feudorum eſt, de quo vaſallus poteſt cum conſenſu domini liberi diſponere, etiam in extraneum, in præiudicium filiorum, vel agnatorum, & huiuſmodi eſt quodcunq; feudum nouũ, ſub quocunque tenore receptũ ſit, vt dixi ſup. q.41. verſ. Et hæc quidem, & hoc caſu teneo, quod ſi vaſallus delinquat, nullo modo feudũ confiſcetur, ſed abſolute, & indiſtincte conſolidetur vtile cũ directo, & ſic applicetur domino, neque in hoc filij, aut agnati, qui nõ poterant ad feudũ venire, niſi ex perſona ipſius patris delinquẽtis, poterunt ius aliquod in feudo ipſo prætendere, ſed dominus iure ſuo, ex quo feudum eſt nouum, erit illis præferẽdus, prout etiã eſſet, ſi vaſallus ſine conſenſu domini illud alienaſſet, vt dixi in d. q.66. verſ. Sed quid ſi vaſallus, vel aliter eſſet feudo priuandus, vt dixi in ea quæſt. verſ. Et hoc quidẽ. Aut vero (& hoc eſt tertium genus feudorum) feudũ erat tale, de quo vaſallus, tã in præiudiciũ domini, quã in præiudicium agnatorum, poterat libere diſponere, puta, quia erat conceſſum pro ſe, & quibuſcunque hæredibus, vel pro ſe, & quibuſcũque daret, &c. quæ omnia feuda poſſũt ſine domini licentia in quoſcunque etiam extraneos tranferri, vt ſæpius dixi, & tũc aut fiſcus, cui reliqua bona vaſalli applicãtur eſt idem, qui & domini directi, & proculdubio tenendũ eſt, quod etiam in feudum vna cum reliquis bonis vaſalli illi applicatur; Aut vero eſt alius fiſcus diuerſus à fiſco domini directi, & tunc aut delictum, pro quo bona vaſalli confiſcãtur, eſt tale, propter quod dominus poteſt vaſallum feudo priuare, & hoc caſu dominus directus præfertur, feudum illi applicatũ. Aut non erat tale, propter quod poſſet feudo priuari, & tũc prefertur alius fiſcus, qui tanquam hæres extraneus, ita in feudo ſicut in alijs bonis vaſalli delinquẽtis ſuccedere poteſt. Et licet hæc prima facie videtur noua diſtinctio; tamen ſi recte ponderentur rationes, & auctoritas Doctorũ in hac materia ſcribentium, reperies, quod iſta eſt mera veritas.

QVÆSTIO LXXXV.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *Fideicommiſſarius an ſuccedat in feudo.*
2 *Et quid in feudo hereditario.*
3 *Et quid ſi fideicommiſſarius ſit ex vocatis in inueſtitura.*

Ex Additionibus.

1 *Nam, & quando feudum in fideicommiſſum veniat, remiſſiue.*

ADDITIONES.

a *Nvnquid fideicõmiſſarius ſuccedat in*
1 *feudo.*] Num † & quando feudum in fideicommiſſum veniat, præter Clarum noſtrum, & per eum relatos, copioſè explicat Michael Graſſus, libro 1. recept. ſentent. §. fideicommiſſum, quæſtio. 50. Hartm. Vulteius lib. 1. de feud. cap. 9. nu. 118. Roſenthal. in tract. iuris feudal. cap. 7. concluſ. 11. alijque plurimi, ab his memorati. *Harp.*

QVÆST. LXXXV.

1 *Quæro, nunquid Fideicõmiſſarius*
a *a ſuccedat in feudo, & ſic an feudum veniat in reſtitutione fideicommiſſi? Poteſt autem caſus in facto proponi, puta, quia vaſallus habens plures filios rogauerit vnum ex eis, vel plures, vt partem ſuam reſtituant vni ex ipſiſmet filijs, vel alicui extraneo, vel agnato, an talis grauatus fideicõmiſſo teneatur reſtituere etivm partem ſuam feudi, illi, cui reliquum hæreditatis grauatus eſt reſtituere? Reſp. quod regulariter feudũ nõ venit in reſtitutioni fideicommiſſi. Ita tenet Bar. in l. ſi patroni, in princ. num. 3. ad Trebell. & ita communiter Doct. vt dicit Rip. in l. ex facto. §. ſiquis ita. num. 17. ff. ad Trebell. Et eſt communis opin. vt dicit Cur. iun. conſ. 171. num. 10. Et dicit Iaſ. in prælud. feud. num. 46. quod ita communiter concluditur.*

2 *Scias tamen inprimis, quod hæc concluſio intelligenda eſt, vt procedat in feudo ex pacto, & prouidentia; ſecus autem in hæreditario. Nam illud tranſit etiã in fideicommiſſariũ: & ita ſolet communiter diſtingui, vt ait Cur. iun. de feud. in 4. part. in materia alienationis feudi, q. 30. verſ. Secunda decidi poteſt. quem refert Pariſ conſ. 2. nu. 43. lib. 1. & conſil. 3. num. 27. eod. vol. Sed hoc intelligo in feudo ſimpliciter, & abſolute hæreditario, quod (vt ſæpius dixi) tranſit in extraneos hæredes, & poteſt libere alienare. Secus autem in hæreditario mixto. Et ita in propoſito atteſtatur eſſe magis communem opinionem, Socinus Iunior conſilio 72. numero 22. libro primo.*

3 *Item ſcias, quod concluſio non habet locum, quando fideicommiſſarius eſſet ex comprehenſis in inueſtitura, & ſi eſſet habilis ad ſuccedendum ex tenore ipſius inueſtituræ, nã eo caſu feudum venit in reſtitutione fideicommiſſi, & iſta limitatio videtur communiter approbata, vt dicit Socin. Iun. in dicto conſil. 72. numero ſexto, libro primo. Quam tamen non ego credo veram, niſi quatenus ageretur de præiudicio domini, cuius non intereſt, apud quem ex vocatis ſi feudũ, ſed ſi fideicommiſſarius eſſet ex remotioribus agnatis, non video, cur non poſſet proximior agnatus talem reſtitutionem impedire. Propterea iudicio meo hæc Quæſtio poteſt ita diffiniri, vt dicamus, quod in caſibus, in quibus vaſallus poteſt de feudo teſtari, in illis poteſt etiam de feudo facere fideicommiſſum. Quando autem põſſit teſtari, dixi ſupra quæſtione 40.*

QVÆSTIO LXXXVI.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *Inſtitutus in re certa an ſuccedat in feudo.*

Ex Additionibus.

1 *An, & quatenus vaſallus de feudo teſtari queat, remiſſiuè.*

ADDI-

ADDITIONES.

a IN *re certa.*] Hic occurrũt quã plures quæſtiones. Prima eſt, An taliter inſtitutus habeat beneficiũ l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll. Secũda, an nullo dato hærede teſtatoris vniuerſali, ſi teſtator expreſſe prohibuit, ne ipſa inſtitutio trahatur ad alia bona, taliter inſtitutus ſuccedat etiam in omnibus alijs? Tertia eſt, an ipſe etiã habeat actiones hæreditarias actiue, & paſſiue? Quarta eſt, An poſſit propria auctoritate apprehẽdere relictũ ſibi factum? Quinta, An habeat ius accreſcẽdi vniuerſale inſtituto repudiãte? de quibus omnibus, vide ſeriatim in mea collect. cõmun. opin. in verb. inſtitutus. *Giach.*

b *An vaſallus poſſit*
1 *de feudo teſtari.*] De † hac quæſtione dictum eſt ſupra ad quæſt. 40. & eam, poſt alios, explicatius per ſequitur D. Bocer. in tractat. de iure ſuccedendi in feudum, cap. 1. q. 1. & aliquot ſubſeqq. *Harprec.*

QVÆST. LXXXVI.

1 *Quæro: vaſallus habens plures filios, inſtituit vnum*
a *ex eis in re a certa, nunquid iſte filius inſtitutus in re certa ſuccedet æquali cum alijs vniuerſaliter hæredibus inſtitutis? Reſpond. quod ſic. Ita allegatur tenuiſſe Bartol. in l. iuriſiurandi. §. ſi liberi. num. 6. ff. offer. libert. qui tamen loquitur in emphyteuſi, & dicit Curt. iun. de feud. in 2. parte primæ partis tertiæ partis principalis, quæſt. 5. quod ita decidunt communiter Doct. Dicit etiam Didac. libro ſecundo reſolut. capitulo decimooctauo, numero quinto, quod in hoc Doctor. communiter conſentiunt. Hæc queſtio iudicio meo*
b *pendet ab illa, an vaſallus b poſſit de feudo teſtari, de qua dixi ſupra queſtione quadrageſima.*

QVAESTIO LXXXVII.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *Finito feudo an proximiores iſtius vaſalli ſint inueſtiendi.*

Ex Additionibus.

1 *Nunquid dominus feudum ad ſe reuerſum, ſi iterum illud infeudare velit, conſanguineis potius prioris vaſalli, quam extraneis concedere debeat.*

ADDITIONES.

a *Nvnquid poterunt filij, vel proximiores agnati vaſalli, &c.*]
1 Licet † frequẽtioribus Doctorum calculis recepta ſit opinio, quod dominus feudum ad ſe reuerſum, ſi in alium rurſus conferre id velit, conſanguineis potius prioris vaſalli, intra annum re integra petentibus illud, quam extraneis, concedere debeat, Ioan. Baptiſta à Villalob. in communibus opinionib. in verb. vaſallo mortuo, &c. Ludouicus Roman. conſ. 22 & ibi Horat. Mandoſ. in verb. communis opinio. Ioan. Fichard. conſil. 15. num. 13. tom. 2. Dec. conſil 78. num. 13. Tiraquel. de retract. proxim. in præfat. num. 40. Vigel. in method. iuris feud. cap. 5. quæſt. 7. reg. 4. pagin. 418. Mynſinger. cent. 5. obſer. 16. & cent. 6. obſeru. 79. Vvrmbſer. ſub tit. de feud. obſer. 7. Vulteius lib. 1. de feud. cap. 11. nu. vltim. pag. 831. Schroter. lib. 1. diſput. feud. diſput. vlt. th. vlt. illa tamen feudorum placitis minus conſentanea videtur, tit. 24. verſ. ſi autem dominus, lib. 1. F. tit. 54. in fine, & tit. 55. §. callidis ibi, & ad dominum libere reuertatur, lib. 2. F. Andr. Gail. lib. 2. obſeruat. 148. numer. 3. verſ. ſed verior opin. &c. D. Bocer. claſſ 5. diſp. 20. th. 164. ad litera B. edit. 2. Hucq; referẽda ſunt, quæ annotauimus ſupra in §. emphyteuſis q. 43. *Harp.*

QVÆST. LXXXVII.

1 *Quæro: fuit conceſſum feudum Titio vſq; in quartum generationem. Modo finita eſt quarta generatio Titij,*
a *nunquid a poterunt filij, vel proximiores agnati vaſalli, vltimo loco defuncti, petere ſibi confirmari feudum? Reſp. quod ſic, & ſi non fiat refirmatio, fit eis iniuria, & ideo poſſunt appellare ad ſuperiorem, vt cogat, quod refirmatio fiat. Et hæc eſt famoſa doctrina Bartol. in l. 1. §. permittitur ff. de aqua quotid. & æſtiua. & eſt communis opin. vt dicit Ruin. conſ. 12. nu. 18. & ſeq. lib. 1. Curt. iun. de feud. in 2. parte principali, in 1. partic. q. 15. Sed hoc nunquam vidi in feudis ſeruari in practica, & forte durum eſſet obtinere, licet in emphyteuſi aliquando viderim iudicari ſecundum illam doctr. Bar. Vide, quæ dixi ſupra hoc eod. lib. §.*
b *emphyteuſis, b quæſt. 43.*

b *Quæſt. 43.*] Vide ibidem, quæ dixi in Addit. *Giach.*

QVAESTIO LXXXVIII.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *Finito feudo cui remanere debeant melioramenta.*
Et an ſit in electione domini, pati, quod ædificium tollatur, vel ſoluere eius æſtimationem
2 *Et an eo caſu æſtimandus ſit valor ædificij, vel ipſa materia tantum.*
3 *Et an incrementum contingens in re feudali ſit vaſalli, vel domini.*
4 *Et quid de ſeruitutibus, quas vaſallus pretio acquiſiuit ad beneficium rei feudalis.*
5 *Et an habens caſtrum in feudum ſine iuriſdictione, ſi acquirat iuriſdictionem, accreſcat feudo.*

Ex Additionibus.

1 *Feudo ſine colpa vaſalli finito, meliorationes pertinent ad hæredes allodiales.*
2 *Miliorationes, feudo culpa vaſalli amiſſo, pertinent ad dominum, vel agnatum.*
3 *Incrementum in re feudali contingens ad quem ſpectet, remiſſiue.*

ADDITIONES.

a *Cvi remanere debeãt melioramenta.*] Feu
1 do † abſque culpa vaſalli finito, meliorationes in feudũ factæ ad hæredes allodiales trãſeunt: adeo, vt rem feudalem tamdiu retinere poſſint, quoad meliorationes receperint Et tunc in electione eſt domini, vel agnati, ad quem feudum defertur, vtrum meliorationes ſoluere velit, an vero pati,

QVÆST. LXXXVIII.

1 *Pone, finita eſt inueſtitura feudalis, vel per curſum temporis, vel per generationẽ finitam, vel aliter, abſque tamẽ dolo, vel culpa ipſius vaſalli;*
a *Quæro, cui remanere a debeant melioramenta facta ſuper ipſa re feudali? Reſpo. ſi ipſa melioramenta ſunt facta induſtria ipſius vaſalli, puta, quia domum fabricauit in re feudali, vel huiuſmodi, eo caſu talia*

vt

2 vt illæ auferantur. At † ſi feudū ob culpam, vel delictum vaſalli ad dominū vel agnatos deuoluatur: tūc vaſallus ſicut feudo, ita etiam meliorationibus cadit. cap. 1. §. ſi vaſallus, hic finit lex tit. 28. lib. 2. F. Viuius in theſaur. cōmun. opin. verb. melioramenta Burſat. conſ. 43. nu. 19. & conſ. 76. num. 36. & conſ. 86. nu. 34. vol. 1. Vulteius lib. 1. de feud. cap. 11. nu. 113. & Schrader. in tract. feud. part. partis 9. princ. ſect. 2. nu. 16. cum ſeqq. D. Bocer. claſſ. 5. diſput. 20. the. 157. & 160. late Roſenthal. in tract. iuris feud. cap. 10. concluſ. 43. nu. 2. & ſeqq. *Harprec.*

b *Spectant*] Adde cōmune, & etiam per Foll. in deciſ. Peruſ. 24. & vide in collect. mea comm. opin. in verb. melioramēta. nu. 7. *Giacb.*

c *In electione domini.*] In meliorantibus voluntarijs, idem commune Foller. dec. 34. & vide in d. collect. mea commun. opin. 8. & adde per Guid. Pap. dec. 196. Dec. in cōſ. 58. & per eund. Guid. deciſ. 438. qui diſtinguunt caſus, vide eos. *Giacb.*

d *Aeſtimari.*] Et quod melioramentorum æſtimatio fieri debeat ſecundum tempus reſtitutionis non autem ſecundum illud tempus, in quo facta fuerit: commune dixi, &

b *melioramenta ſpectant* [b] *ad ipſum vaſallum. Et hanc concluſionem ſequuntur omnes Doct. vt dicit Alu. in cap. 1. §. ſi quis de manſo poſt nu. 5. de controu. inueſt. Erit tamen in electio-*
c *ne* [c] *domini, vel ſoluere vaſallo æſtimationem ipſorum melioramentorum, vel pati, quod ædificiū tollatur. De hoc eſt text. expreſſus in c. 1. §. vaſallus. in titulo, hic finitur lex.*

2 *Sed quęro, nunquid erunt æſtimanda melioramenta iuxta valorē ædificij conſiſtentis, an autē debeāt æſtimari rudera, et materies, quæ ex ipſo ædificio diruto vēdi poſſet? Reſp. Bald. in d. §. ſi vaſallus nu. 4. in ſimili quæſt. tenet, quod debet ęſtima-*
d *ri* [d] *valor ipſorum melioramentorum, non autem ædificij diruti, & ſubdit, quod ita ſeruat cōſuetudo. Idem etiā dicit Bal. in Auth. excipitur poſt nu. 2. C. de bonis quæ libe. quem refert Molin. in cōſuet. Pariſ. feud. §. 1. gl. 5. num. 98. Reperio tamen Berou q. 69. poſt nu. 4. verſ. Si vero feudū. dicentē, quod magis cōmunis opinio eſt, quod æſtimētur rudera, & ædificium dirutū. Sed dubito, quod in hoc ipſe Berous verū non dicat. Et ita Molin. in d. gl. 5. nu. 98. dicit, quod Scribentes ſequuntur Bald. cuius opin. iudicio meo ęquior eſt, & illā ego ſequerer in iudicādo, ſi caſus cōtingeret.*

3 *Item quęro, an incrementum* [e] *contingens in re feudali ſit ipſius feudatarij, an autē domini directi? Reſpond. diſtinguendum eſſe inter incrementū diſcretū, & incrementū latens. Nā ſi ſit incrementū diſcretū, puta, inſula in flumine nata è regione fundi feudalis, hoc acquiritur domino directi. Si vero eſt incrementū latens, puta, id quod per alluuionem accedit in fundo feudali, hoc pertinet ad vaſallum. Ita dicit gl. in d. §. ſi quis de manſo. in verb. Reſeruauerit. quę eſt cōmuniter approbata, vt dicit Ruin. conſ. 7. nu. 12. in fin. lib. 1. Hęc tamen reſolutio mihi non multū ſatisfacit, quia cū proprietas feudi ſit domini directi, quidquid illi accedit, deberet accreſcere domino, niſi aliter ex tenore ipſius inueſtiturę appareret, propterea forte ęquius eſſet dicere, quod omne incrementū accedens feudo, abſque induſtria vaſalli, reſpectu proprietatis acquiritur domino directi, reſpectu vero vtilis dominij acquiritur vaſallo. Cogita.*

4 *Sed quid de ſeruitutibus, quas ipſe vaſallus pretio acquiſiuit in beneficium rei feudalis? Reſpon. quod ſeruitutes, & alia iura inſeparabilia accedunt feudo, & rem feudalem ſequuntur, & conſequenter finito feudo, vna cum illo ad dominum directum pertinent, non autem ad hæredes vaſalli, ad quos feudum non tranſit, & in hoc omnes conueniunt, vt ait Berous in d. quæſt. 96. num. 6. dicit Alu. in d. §. ſi quis de manſo poſt num. 5. quod hanc concluſionem ſequuntur omnes Doct.*

5 *Sed pone, Princeps habens caſtrum ſine iuriſdictione, illud conceſſit Titio in feudū, poſtea Titius acquiſiuit iuriſdictionem ab alio, nunquid ipſa iuriſdictio accreſcit feudo? Reſpon. quod non, ſed finito feudo erit vaſalli, vel eius hæredū. Ita dicit Bal. in cap. 1. §. cōtrario. nu. 4. de inueſt. de re alien. facta, & eſt communis opin. vt ait Ruin. conſ. 14. poſt princ. lib. 1. Eſt enim iuriſdictio quid ſeparatum ab ipſo caſtro, & quod per ſe ſubſiſtere poteſt, ideo feudo non accreſcit.*

vide in collect. mea cōm. opin. ſub nu. 5. *Giacb.*

e *An incrementum contingens in re feudali ſit ipſius feudatarij.*] Incre-
3 mentū † in re feudali cōtingēs num ad ipſū vaſallū, an vero ad dominum fundi pertineat, poſt Clarū noſtrū, & alios plures, exquiſite declarāt Roſenthal. d. cap. 10. cōcluſ. 44. & Bocerus in tract. de iure & commodo ſenioris, &c. lib. 3. c. 3. Et repeti poterūt hic ea, quæ cōſignauimus ſupra in §. emphyteuſis, ad q. 41. *Harprec.*

QVAESTIO LXXXIX.

SVMMARIA.

Ex Claro.

1 *Quæ actio competat in feudo.*

Ex Additionibus.

1 *Quæ actiones feudi nomine competant, remiſſiue.*

ADDITIONES.

a
1 *QVæ actio cōpetat pro feudo.*] De † actionibus ob feudum competentibus, poſt Clarum noſtrum, accurate diſſertant Ioan. Borcholt. in Cōmentar. in conſuetud. feudor. cap. 9. D. Bocer. claſſ. 5. diſput. 21. th. 4. & ſeqq edit. 2. Vulteius lib. 2. de feud. c. 1. Hēricus à Roſenthal. in tract. iuris feudal. cap. 12. concluſio. 11. & ſeqq. alijque plurimi, per hunc commemorati. *Harprec.*

QVAEST. LXXXIX.

1
a *QVæro, quæ actio* [a] *competat pro feudo? Reſp. quod pro feudo datur condictio ex lege, vel ex conſuetudine: & ad hoc allegatur Bar. in l. 1. nu. 11. C. de iure emphy. qui tamen loquitur in emphyteuſi. Et ita cōmuniter teneri atteſtatur Iaſ. in l. iuriſgentium. §. quinimò. nu. 17. ff. de pact. Tu dic, quod ſi vaſallus fuit inductus in actualem poſſeſſionem feudi, competit ei vtilis rei vendicatio, nedum cōtra extraneum, ſed etiā contra ipſum dominum directum: ſi vero illi tantum facta eſt promiſſio de inueſtiendo, tunc ſi eſt vallata ſtipulatione, competit actio ex ſtipulato; ſi autem non eſt vallata ſtipupulatione, competit condictio ex moribus. Et ita eſt cōmunis opin. vt ait Curt. iun. de feud. in 1. parte principali, q. 10.*

QVAESTIO XC.

SVMMARIA.

Ex Caro.

1 *Quis ſit Iudex competenti in cauſis feudalibus, inter dominū, & vaſallum.*
2 *Et quomodo eligantur pares curiæ.*
3 *Et an pares curiæ cogi poſſint ad iudicandum.*
4 *Et an pares curiæ cognoſcant inter dominum laicum, & vaſallum clericum.*
5 *Et quis ſit Iudex inter ipſos vaſallos ſuper feudo litigantes.*
6 *Et an iuriſdictio domini inter vaſallos ſit ordinaria, vel delegata.*
7 *Et quid ſi alter eorum neget ſe eſſe vaſallum.*
8 *Et quid ſi dominus ſit laicus, & vaſalli ſint clerici.*
9 *Et quid ſi inter ipſos agatur tantummodo de poſſeſſione ipſius feudi?*
10 *Et an vaſalli litigantes ſuper feudo poſſint prorogare iuriſdictionem alterius, vt ſit Iudex inter ipſos ſine licētia domini.*
11 *Et quis cognoſcat in cauſa appellationis interpoſita à ſententia inter ipſos lata per dominum.*

Ex Additionibus.

1 *In controueſtis feudalibus quis iudex ſit competens, remiſſiue.*

A D-

ADDITIONES.

a *SIt Iudex.*] Et generaliter qui debeant eſſe Iudices in cauſa feudi, vide per Iaco. eo. tract. verb. & dicti vaſalli. ſub nu. 1. Sed an cognoſcens de cauſa feudali debeat ſeruare ordinem iudiciorum? vide per eundē eod. tract. verb. dicti inueſtiti. nu. 25. dicit, quod ſolus Imperator iudicat, vt Deus, per Menoch. reſponſ. cauſæ fin. *Giacb.*

Quis ſit iudex competēs in cauſis feudalibus.] In
1 controuerſijs † feudalibus quis iudex ſit competens, poſt Clarum noſtrum, & ab eo recenſitos, abunde explicant Ludolph. Schrader. in tract. feud. part. 10. ſect. 5. & 6. Borcholt. in Commentar. in conſuet. feud. cap. 10. Vult. lib. 2. de feud. cap. 2. Roſenthal. in tractat. iuris feud. cap. 12. concluſ. 1. & ſeqq. Bocer. claſſ. 5. diſp. 21. the. 20. cū ſeqq. & Paulus Berens diſp. feudal. vltim. per tot. *Harprec.*

b *Pares curiæ.*] Verū pares curiæ qui dicantur, vide per Iac. in ſuis quæſtionibus feudalib. nu. 40. in eod. verb. Et dicti uaſalli. ſub nu. 9. Et an poſſint conſtituere locum tenentem? uide pe eundem ibi. nu. 11. Et an debeant iurare de recte iudicando; uide per eundem ibid. numer. 12. pro & contra. *Giacb.*

c *Feloniæ.*] Hic cadit pulcherrima dubitatio, An pactum, quod propter feloniam feudum non perdatur, valeat? vide, atque dic, vt per Iac. in ſuis quæſtionib. feudalib. q. 6. nu. 11. Et circa q. auctoris vide fuſius per Iacob. eod. verb. & dicti vaſalli. ſub nu. 23. & 24. *Giacb.*

d *Aut barones.*] Adde, & vide per Iac. vbi ſupra in princ. *Giacb.*

e *Inter vaſallos.*] Adde, & vide per Iac. ibid. verb. Aut quæſtio vbi facit tres caſus. *Giacb.*

f *Pares curiæ.*] Hic cadunt pulcherrimæ dubitationes. Prima, nunquid iſti pares poſſint recuſari vti ſuſpecti? vide per Iac. vbi ſupra numer. 17. Secunda an coram ipſis habeat locum reconuentio de alia cauſa, quam feudali? vide, & dic ut per eundem ibid. num. 18. 19. *Giacb.*

g *Ordinarius.*] Hic ſcias, quod iudex ordinarius loci cognoſcit de cauſa feudali, quæ ſit inter extraneos: commune per Venerandum Colleg. Papiæ in reſpon. cau. Finari. numero 10. & dixi in collect. mea commun. opin. in verb. Iudex. numer. 55. *Giaab.*

h *Ideo tenenda eſt cōtraria opinio.*] Item quod Iudex ſecularis poſſit cogno-

QVÆST. XC.

1
a *QVæro, quis ſit Iudex* [a] *competens in cauſis feudalibus? Reſp. quod ſi eſt controuerſia ſuper feudo inter dominū, & vaſallum, eo ca-*
b *ſu eliguntur pares* [b] *curiæ, qui in cauſa ipſa iudicant. Tex. eſt in cap. 1. §. prę terea ſi inter. de prohib. feud. alie. per Frideric.*

2 *Sed quomodo eligentur iſti pares, curię? Reſp. quod primo dominus eliget vnūm, vel plures, quot voluerit, & deinde vaſallus eliget totidem iuxta numerum a domino comprobatum. Ita dicit gl. in d. §. præterea ſi inter. in verbo, pares curiæ. & Bal. in c. 1. in primis verbis, de controuer. feud. apud par. termin. Et ita volunt communiter Doct. vt dicit Iac. de feud. in verb. Et dicti vaſalli, poſt nu. 10. verſ. Quæro etiam.*

3 *Sed an iſti pares curiæ poterunt cogi ad iudicandum? Reſp. quod ſic. Et ita volunt omnes Doct. vt ait Iac. in verbo, Et dicti vaſalli. nu. 14.*

4 *Sed quid ſi dominus ſit laicus, & vaſallus ſit clericus, nunquid pares curiæ poterunt cognoſcere, an ipſe clericus ſit priuandus feudo occaſione fe-*
c *loniæ,* [c] *vel delicti? Reſp. quod ſic. Ita tenent Innoc. in c. verū de foro compet. quam ſequuntur commuuniter Scribentes, vt dicit Alexan. conſil. 59. circa princ. lib. 1. Ripa in c. decernimus, poſt nu. 21. verſ. Intellige de iudicijs. Nam reſpectu feudi, vt inferius dicam clericus, & Eccleſia laicis ſubijciūtur.*

5 *Si vero ſit quæſtio inter ipſos uaſallos ſuper feudo, tunc aut iſti uaſalli ſunt Duces, Co-*
d *mites, aut* [d] *Barones, & ſic immediate ſubiecti Imperatori: & ſolus Imper. inter eos iudicat, Tex. eſt in c. 1. apud quem, uel quos controuerſ. feud. &c. Et dicit Cur. iun. de feud. in 7. p. in 1. reg. quod omnes Feudiſtæ ita determinant. Aut uero*
e *eſt cōtentio inter uaſallos* [e] *inferiores, & ſiquidē controuerſia nō eſt ſuper ipſo feudo, uel re feudali, dominus non eſt Iudex inter ipſos. Ita dicunt cōmuniter Can. ut ait Curt. iun. in. d. 7. par. in 2. reg. uerſ. Septimo fallit. Si uero contentio eſt ſuper feudo, tunc dominus directus eſt Iudex competens inter ipſos. Tex. eſt in d. c. 1. §. prę terea ſi inter.*

6 *Sed nunquid hoc caſu iuriſdictio ipſius domini inter uaſallos dicitur ordinaria, uel delegata? Reſp. quod reſpectu cauſæ concernentis ipſam rem feudalem dominus habet inter uaſallos iuriſdictionem ordinariam, & iſta eſt communis opi. vt dicit Curt. iun. in d. 7. par. in 2. regul. q. 8. Cum. n. talis iuriſdictio ſit a lege collata, merito dici debet ordinaria.*

7 *Sed pone, quod contra dominum volentem inter vaſallos de feudo cognoſcere, vnus ex ipſis opponat declinatoriam. puta, quia conuentus neget ſe eſſe vaſallum, nunquid ipſe dominus poterit cognoſcere, an ſua ſit iuriſdictio? Reſp. quod non, ſed ſuper hoc cognoſcet Iudex ordinarius, qui deinde comperto, quod iſte conuentus ſit vaſallus, remittit cauſam ipſi domino decidendam. Ita tenet gl. in c. 1. in gl. fi. de inue. in mari. fact. & eſt communis opin. vt dicit Curt. iun. in d. 7. par. in 2. reg. q. 7. quæ tamen in puncto iuris non tranſit ſine difficultate. Et videmus, quod de iure communi Iudex, curā quo opponitur declaratoria, ſemper cognoſcit, an iuriſdictio ſit ſua, vel ne: tamen propter auctoritatem gl. & Doct. difficile eſſet in pratica obtinere contrarium, maxime, quia reuera maius eſt intereſſe domini, qui cognoſcere, & iudicare debet, an aliquis ſit ſuus vaſall. quā Iudicis ordinarij, qui nō tractat niſi de commodo ſportularum: Quidquid ſit, vbi iſte excipiens eſſet in quaſi poſſeſſione, vaſallagij omnino inclinarem in ſententiam, quod dominus ipſe cognoſceret, vel ſal-*
f *tem pars* [f] *curiæ, non autem Iudex ordinarius.*

8 *Et hæc quidem concluſio, quod ſ. inter vaſallos de feudo litigautes dominus ſit Iudex ordinarius, de plano procedit, quando vaſalli ſunt laici. Sed quid ſi vaſalli ſint clerici, & dominus ſit laicus? Reſp. quod adhuc ipſe dominus eſt eorū*
g *Iudex* [g] *ordinarius. Et iſta eſt comm. op. vt dicit Mari. in c. ex tranſmiſſa. in 5. limit. de foro compet. Fel. in c. verū, poſt nu. 3. verſ. tenent Modern. de foro compet. Cur. iun. d. 2. reg. in 2. q. Iac. de feu. in verb. Et d. vaſalli, nu. 3. Nā vt dixi, ratione feudi Eccleſia, & clerici domiuo laico ſubijciuntur prout etiā eſſe comm. op. teſtatur Dec. in c. ceterū nu. 20. de iud. Et ita de cōſuetudine ſeruatur, quod Iudex laicus cognoſcit de re feudali inter clericos, prout de ipſa cōſuetudine atteſtatur Arch. in c. vnico. de cler. coniug. in 6. Et ita ſeruat Parlamentū Delphinale, vt refert Guid. Pap. dec. 139. n. 1. in fi. Bene verū eſt, quod hæc op. aliquādo non placuit Doct. Can. quorū multi tenuerunt, quod clerici non mutant forū in cauſa feudal. Et ita hanc eſſe comm. op. Doct. Can. atteſtatur Guid. Pap. in allegata deciſ. 139. in primis verbis, ſed hodie alia op. eſt magis comm. Legiſt. & Cano. & ideo ſequēda, ſaluo ſemper iudicio ſanctæ Eccleſiæ. Et ita ſeruat Senatus.*

9 *Quæ quidem opi. modicū habet difficultatē, quando inter iſtos vaſallos clericos agitnr de proprietate ipſius feudi, & ſic de ipſo feudo. Sed quod ſi agatur de poſſeſſorio, & ſic ſolū de poſſeſſione ipſius feudi? Reſp. Gl. in d. c. ceterū verb. Quādiu parati. de iudic. tenuit, quod eo caſu iudiciū ſpectet ad Iudicē ordinarium eccleſiaſticum, ſed tamen illa gl. in hoc cōm. reprobatur, vt dicit Bal. in eo. c. ceterū. quē refert Iac.*
h *in verb. Et dicti vaſalli. poſt nu. 5. ideo tenenda eſt* [h] *contraria op. quod ſ. vtroq; caſu cognitio ſpectet ad dominū directi quam dicit eſſe commu. Aret. in d. c. ceterum. col. 4. Et poſt*